

2021/2180(INI)

1.3.2022

ADVIES

van de Begrotingscommissie

aan de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

inzake het verslag van de Commissie over de rechtsstaat 2021
(2021/2180(INI))

Rapporteur voor advies: Eider Gardiazabal Rubial

PA_NonLeg

SUGGESTIES

De Begrotingscommissie verzoekt de bevoegde Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

- A. overwegende dat Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende een algemeen conditionaliteitsregime ter bescherming van de Uniebegroting¹ (verordening inzake conditionaliteit met betrekking tot de rechtsstaat) op 1 januari 2021 in werking is getreden en sinds die datum verbindend is in al haar onderdelen en rechtstreeks toepasselijk is in elke lidstaat;
1. herhaalt dat de vaststelling van schendingen van de beginselen van de rechtsstaat gebaseerd moet zijn op een objectieve, onpartijdige, billijke en grondige kwalitatieve beoordeling door de Commissie, in het kader waarvan rekening wordt gehouden met relevante informatie uit beschikbare bronnen en van erkende instellingen; staat erop dat bij die beoordeling in alle gevallen rekening wordt gehouden met het jaarlijks verslag over de rechtsstaat, rekening houdend met bovengenoemde criteria;
  2. herhaalt zijn verzoek aan de Commissie om onmiddellijk actie te ondernemen uit hoofde van de verordening inzake conditionaliteit met betrekking tot rechtsstaat, door onverwijld ten volle gebruik te maken van de bestaande onderzoeksinstrumenten van de verordening om tekortkomingen op het gebied van de rechtsstaat in de lidstaten aan te pakken die voldoende rechtstreeks gevolgen kunnen hebben of dreigen te hebben voor het goed financieel beheer van de EU-begroting; verzoekt de Commissie de verordening gemeenschappelijke bepalingen en het Financieel Reglement strikter toe te passen om het discriminerend gebruik van EU-middelen aan te pakken, met name wanneer hier politieke redenen aan ten grondslag liggen;
  3. wijst erop dat, wanneer het Parlement in het kader van de procedure van de verordening inzake conditionaliteit met betrekking tot de rechtsstaat schendingen op het gebied van de rechtsstaat behandelt met het oog op het treffen van maatregelen ter bescherming van de begroting in het geval van schending van de rechtsstaat door een lidstaat, de bevoegdheden van de commissies van het Parlement moeten worden toegewezen overeenkomstig bijlage VI bij zijn Reglement;
  4. verzoekt de Commissie aanbevelingen op te stellen om de lidstaten te helpen de negatieve gevolgen van de pandemie voor de werkzaamheden van nationale rechterlijke instanties te verzachten en de naleving van een van de fundamentele beginselen van de rechtsstaat, het hebben van een doeltreffend rechtstelsel, te waarborgen;
  5. is ingenomen met het feit dat in het verslag de situatie op het gebied van de rechtsstaat in elke lidstaat wordt beoordeeld; merkt echter op dat er geen duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen lidstaten met op zich staande tekortkomingen en lidstaten met structurele tekortkomingen op het gebied van de rechtsstaat; verzoekt de Commissie om in toekomstige verslagen hierin duidelijker onderscheid te maken;

---

¹ PB L 433 I van 22.12.2020, blz. 1.

6. herinnert aan zijn resolutie van 8 juli 2021 over de opstelling van richtsnoeren voor de toepassing van het algemeen conditionaliteitsregime ter bescherming van de Uniebegroting² en dringt er in dat kader op aan dat de Commissie in haar jaarlijkse verslag over de rechtsstaat een hoofdstuk opneemt over gevallen waarin schendingen van de beginselen van de rechtsstaat in een lidstaat voldoende rechtstreekse gevolgen hebben of dreigen te hebben voor het goed financieel beheer van de Uniebegroting of de bescherming van de financiële belangen van de Unie; is voorts van mening dat de bevindingen in het jaarlijks verslag over de rechtsstaat niet het voorwerp mogen zijn van verdere informele uitwisselingen met de betrokken lidstaat in het kader van de kennisgevingsprocedure van artikel 6, lid 1, van de verordening inzake conditionaliteit met betrekking tot de rechtsstaat;
7. herinnert eraan dat de verordening inzake conditionaliteit met betrekking tot de rechtsstaat zowel van toepassing is op individuele schendingen van de beginselen van de rechtsstaat als op “structurele” schendingen die wijdverspreid zijn of worden veroorzaakt door terugkerende praktijken of nalatigheden van overheidsinstanties, of door algemene maatregelen die door dergelijke instanties zijn vastgesteld; betreurt dat de opzet van het verslag over de rechtsstaat 2021 zodanig is dat dergelijke structurele schendingen niet altijd op doeltreffende wijze kunnen worden vastgesteld en verzoekt de Commissie om ervoor te zorgen dat in het verslag over de rechtsstaat 2022 uitvoerig aandacht wordt besteed aan het onderzoek naar dergelijke structurele schendingen; verzoekt de Commissie actie te ondernemen naar aanleiding van de schendingen van de rechtsstaat die zij in haar eerdere jaarlijkse verslagen over de rechtsstaat heeft vastgesteld;
8. herinnert eraan dat in de verordening inzake conditionaliteit met betrekking tot de rechtsstaat is neergelegd dat de rechtsstaat moet worden begrepen in het licht van de waarden en beginselen die verankerd zijn in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, waaronder eerbiediging van de mensenrechten en non-discriminatie; is van mening dat aanhoudende schendingen van de democratie en de grondrechten, waaronder aanvallen op de vrijheid van media en journalisten, migranten, vrouwenrechten, de rechten van lhbtqia+-personen en de vrijheid van vereniging en vergadering, gevolgen hebben voor projecten die de lidstaten besluiten te financieren met middelen van de Unie en voldoende rechtstreekse gevolgen kunnen hebben voor de bescherming van de financiële belangen van de Unie; verzoekt de Commissie op te treden en hier in het kader van de toepassing van de verordening rekening mee te houden;
9. herinnert eraan dat rechtszekerheid en naleving van rechtsstatelijke normen van cruciaal belang zijn voor het ontplooiën van economische activiteiten; is, gelet op het toenemend protectionisme, de toepassing van discriminerende maatregelen tegen buitenlandse investeerders en de toenemende willekeur in de besluitvorming door autoriteiten in enkele lidstaten, van mening dat er meer aandacht moet komen voor de economische dimensie van de rechtsstaat als integraal onderdeel van het rechtsstaatsmechanisme; betreurt dat het verslag over de rechtsstaat 2021 zodanig van opzet is dat dergelijke schendingen in de economische sector niet kunnen worden vastgesteld, en verzoekt de Commissie het verslag in dit opzicht te verbeteren;

---

² PB C 99 van 1.3.2022, blz. 146.

10. is van mening dat ten aanzien van het beginsel van de rechtsstaat en de risico's voor de begroting van de Unie in geval van schendingen een holistische aanpak moet worden gehanteerd met het oog op de bescherming van Europees overheidsgeld; is van mening dat de organen die tot taak hebben een goed beheer van de middelen van de Unie te waarborgen, zo doeltreffend mogelijk moeten samenwerken; verzoekt alle lidstaten die zich nog niet bij het Europees Openbaar Ministerie hebben aangesloten om dit alsnog te doen;
11. is ingenomen met de aandacht die besteed wordt aan de veerkracht van justitiële stelsels en benadrukt dat doeltreffende justitiële stelsels essentieel zijn voor de eerbiediging van de rechtsstaat; wijst erop dat de pandemie negatieve gevolgen heeft gehad voor zowel de toegang tot de rechter als de efficiëntie van nationale rechterlijke instanties, onder meer doordat er nationale rechterlijke instanties waren die hun werkzaamheden niet konden voortzetten en er voor bepaalde juridische procedures overgestapt werd op digitale werkmethoden;
12. verzoekt de Commissie om ervoor te zorgen dat in haar jaarlijkse verslagen over de rechtsstaat ook aandacht wordt besteed aan de landspecifieke aanbevelingen in het kader van het Europees Semester, met name de aanbevelingen die verband houden met de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en het openbaar ministerie en de aanbevelingen die verband houden met corruptiebestrijding en het waarborgen van transparantie en integriteit;
13. wijst erop dat maatschappelijke organisaties een belangrijke rol spelen als het gaat om het vroegtijdig opsporen van kwesties die van belang zijn bij het opstellen van het jaarlijkse verslag over de rechtsstaat, en dringt er met klem op aan dat de Commissie ervoor zorgt dat er een behoorlijke raadpleging kan plaatsvinden waarvoor ook voldoende tijd wordt uitgetrokken, met name door de wintervakantie niet mee te tellen bij de berekening van de periode van twee maanden die gewoonlijk voor raadpleging wordt uitgetrokken; verzoekt de Commissie voorts te overwegen af te stappen van het standaardmodel voor de vragenlijst voor het leveren van input, ervoor te zorgen dat de raadplegingen vergezeld gaan van een behoorlijke dialoog met de maatschappelijke organisaties die aan de raadpleging deelnemen, en ervoor te zorgen dat de input die deze organisaties leveren volledig in het verslag wordt weerspiegeld; spoort de Commissie aan om met maatschappelijke organisaties te overleggen over manieren om het raadplegingsproces in verband met toekomstige verslagen te verbeteren;
14. maakt zich zorgen over de doorwerkingseffecten van de uitholling van de mediavrijheid, met name wat betreft de bescherming van de financiële belangen van de Unie; verzoekt de Commissie met klem de efficiëntie en doeltreffendheid van de nationale kaders voor de bescherming van de vrijheid en de pluriformiteit van de media te beoordelen, en daarin bijzondere aandacht te besteden aan de rol van de media in de strijd tegen corruptie; wijst erop dat het belangrijk is dat de situatie op het gebied van de media in de lidstaten beoordeeld en gemonitord wordt, met name door middel van onderzoek naar regeringsmaatregelen die erop gericht zijn kritische media het zwijgen op te leggen en/of de vrijheid en pluriformiteit van de media te ondermijnen, om verdere concentratie van informatie bij een kleine groep te voorkomen, omdat dat de verspreiding van vrije en onafhankelijke informatie kan belemmeren; is van mening dat de Commissie haar inspanningen in dit kader moet richten op zowel de publieke media

als de particuliere sector in de lidstaten, en moet beoordelen in hoeverre deze in juridisch opzicht en in de praktijk onafhankelijk zijn van nationale autoriteiten en politieke partijen en vrij zijn van enige andere vorm van inmenging, en dat de Commissie situaties in kaart moet brengen waarin er geen beoordeling is gemaakt van mogelijke belangenconflicten, mediaconcentratie of transparantie van media-eigendom; benadrukt dat ervoor gezorgd moet worden dat particuliere media financieel onafhankelijk zijn en in omstandigheden verkeren waarin zij hun activiteiten ongehinderd kunnen ontplooiën, om politieke toe-eigening van de media te voorkomen.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	28.2.2022
Uitslag eindstemming	+ : 30 - : 5 0 : 1
Bij de eindstemming aanwezige leden	Rasmus Andresen, Anna Bonfrisco, Olivier Chastel, Lefteris Christoforou, David Cormand, Paolo De Castro, Andor Deli, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazabal Rubial, Alexandra Geese, Vlad Gheorghe, Valentino Grant, Francisco Guerreiro, Valérie Hayer, Eero Heinäluoma, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Moritz Körner, Joachim Kuhs, Hélène Laporte, Pierre Larrouturou, Camilla Laureti, Janusz Lewandowski, Margarida Marques, Silvia Modig, Siegfried Mureşan, Victor Negrescu, Lefteris Nikolaou-Alavanos, Andrey Novakov, Jan Olbrycht, Dimitrios Papadimoulis, Karlo Ressler, Bogdan Rzońca, Nicolae Ştefănuţă, Nils Torvalds, Johan Van Overtveldt, Rainer Wieland, Angelika Winzig
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Elisabetta Gualmini

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

30	+
PPE	Lefteris Christoforou, José Manuel Fernandes, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Janusz Lewandowski, Siegfried Mureşan, Andrey Novakov, Jan Olbrycht, Karlo Ressler, Rainer Wieland, Angelika Winzig
Renew	Olivier Chastel, Vlad Gheorghe, Valérie Hayer, Moritz Körner, Nicolae Ştefănuţă, Nils Torvalds
S&D	Paolo De Castro, Eider Gardiazabal Rubial, Elisabetta Gualmini, Eero Heinäluoma, Pierre Larrouturou, Margarida Marques, Victor Negrescu
The Left	Silvia Modig, Dimitrios Papadimoulis
Verts/ALE	Rasmus Andresen, David Cormand, Alexandra Geese, Francisco Guerreiro

5	-
ECR	Bogdan Rzońca
ID	Valentino Grant, Hélène Laporte
NI	Andor Deli, Lefteris Nikolaou-Alavanos

1	0
ID	Joachim Kuhs

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding